

Становище

От

Доц. д-р Иван Петков Новаков, дмн

**Катедра „Специална Хирургия” – Медицински Университет –
Пловдив**

**на дисертационен труд на Д-р Петър Ангелов Учиков, асистент
в катедра по „Специална хирургия” на МУ – Пловдив за
присъждане на Образователна и научна степен „Доктор”.**

Форма на докторантурата: самостоятелна подготовка

Катедра: Специална хирургия

Тема на дисертационния труд:

**“Оценка на влиянието на хормоналните, менструални и
репродуктивни фактори и анализ на преживяемостта при
жени с недребноклетъчен белодробен рак”.**

I. Общо представяне на процедурата и докторанта.

Д-р Петър Ангелов Учиков от 2019 год. е член на академичния състав на Катедра ”Специална Хирургия” на Медицински Университет – Пловдив. Към момента на предаване на неговия дисертационен труд той заема длъжността „асистент”.

Представен ми е за становище дисертационен труд в комплект с автореферат и списък на публикациите по темата на дисертацията,

което е в пълно съответствие с правилника на МУ – Пловдив за придобиване на ОНС „Доктор”.

II. Актуалност на темата и познаване на проблема.

В световен мащаб, карциномът на белия дроб увеличава честотата си сред популацията. Това е най-честият солиден тумор при мъжете и третият по честота при жените. Анализът на заболяемостта от белодробен карцином показва устойчива тенденция към нейното нарастване при жените. Преобладаващ хистологичен вариант на белодробния карцином при жените е недребноклетъчният и то типа “аденокарцином”. Търсят се различни причини за обяснение на тенденцията за увеличаващата се честота на карцинома на белия дроб при жените. Най-често проучвания се извършват върху ролята на хормонални фактори. В този смисъл д-р Петър Учиков е изградил дисертационния си труд върху един актуален здравен проблем - оценка на влиянието на хормонални фактори върху честотата и преживяемостта от недребноклетъчен рак на белия дроб при жени.

Структурата на литературния обзор, формулирането на целта и свързаните с това задачи, представянето на резултатите и техният анализ показват, че д-р Петър Учиков има задълбочен изследователски поглед върху разглеждания научен проблем.

III. Методика на изследването.

Дисертационният труд е реализиран върху 161 жени. От тях, 41 са включени в контролна група. Останалите 120 жени са с диагностициран недребноклетъчен карцином на белия дроб.

Осъществено е проучване с обхващане на периода 2011 – 2020 година. Пациентките включени в него са хоспитализирани и лекувани във Втора Хирургична Клиника към УМБАЛ „Свети Георги” – Пловдив. Използвани са клинични, лабораторни, хистологични и инструментални методи на изследвания на пациентките. Обработката на резултатите е осъществена чрез подходящи статистически методи.

IV. Характеристика и оценка на дисертационния труд.

Дисертационният труд е написан на 109 стандартни машинописни страници. Намерените зависимости са представени и онагледени с 8 таблици и 25 фигури. Библиографията съдържа 186 литературни източника.

Целта е кратко и ясно формулирана, а именно да се оцени влиянието на хормоналните, менструални и репродуктивни фактори и да се анализира преживяемостта при оперирани жени с недребноклетъчен белодробен рак.

За постигането на тази цел за поставени 5 задачи както следва:

- изследване и анализиране на нивата на серумния естрадиол и влиянието им върху риска от развитието на недребноклетъчен рак на белия дроб.

- оценка влиянието на възрастта на настъпване на менархе и менопауза върху развитието на недребноклетъчния рак на белия дроб .
- проучване на връзката между възрастта на първо раждане, броя на ражданията и риска от недребноклетъчен рак на белия дроб.
- анализ върху експресията на естрогенов рецептор ER α , HER2 и EGFR в туморната тъкан при жени с недребноклетъчен рак на белия дроб.
- проучване на следоперативната преживяемост при жени с недребноклетъчен рак на белия дроб.

Анализът на получените резултати е дал основание да бъдат направени осем генерални извода на дисертационния труд, както следва:

- високите серумни концентрации на естрадиол в менопаузата са рисков фактор за развитие на недребноклетъчен рак на белия дроб.
- настъпването на естествена менопауза след 50-годишна възраст е протективен фактор за недребноклетъчен рак на белия дроб.
- рискът от развитие на недребноклетъчен рак на белия дроб се увеличава при жени, родили първото си дете преди 25-годишна възраст.
- рискът от развитието на недребноклетъчен рак на белия дроб се увеличава пропорционално с нарастване на броя на ражданията.
- при жени с недребноклетъчен рак на белия дроб едновременно се наблюдава положителната експресия на ER α и HER2 в туморната тъкан.

- експресията на HER2 и EGFR при жени с недребноклетъчен рак на белия дроб се свързва с настъпване на менопаузата преди 50 годишна възраст и първо раждане преди 25 годишна възраст.
- вероятността за преживяване на пет годишен период, при оперирани пациентки с недребноклетъчен рак на белия дроб е 33.9%.
- рискът от летален изход се увеличава трикратно при жени с недребноклетъчен рак на белия дроб, диагностицирани в стадий III и IV.

Посочените по-горе изводи са добре систематизирани и показват, че целта на дисертационния труд е постигната.

V. Преценка на автореферат, публикации и личния принос на докторанта.

Съдържанието и качеството на автореферата са прецизно изработени, направени според изискванията и отразяват основните резултати, получени от дисертационния труд.

При разработване на дисертационния труд д-р Петър Учиков има публикувани четири статии, в които е водещ автор. Част от резултатите са представени на три научни форума / два с международно участие/.

В представения дисертационен труд установявам, че д-р Петър Учиков е успял да мотивира екип от изследователи за проучването на проблема „недребноклетъчен рак на белия дроб“ при жени. В същото време определям, че той има голям личен принос за

реализиране на настоящия дисертационен труд. Д-р Петър Учиков е реализирал сериозни проучвания по този медицински проблем, отговарящи на критериите за дисертационен труд.

VI. Заключение.

Дисертационният труд, изработен от д-р Петър Учиков, съдържа научни и приложни резултати. Така изграден дисертационният труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на правилника за прилагане на ЗРАСРБ на Медицински Университет - Пловдив.

Поради гореизложеното давам своята положителна оценка и предлагам на научното жури да присъди научната и образователна степен „доктор” на д-р Петър Ангелов Учиков.

Доц. д-р И. Новаков, дмн

25.05.2021.

Пловдив